

Сучасна політична діяльність в гендерному розрізі

Кодацька Н. О., Університет митної справи та фінансів

У представленій статті автором розкриваються основні гендерні особливості здійснення політичної діяльності. Досліджується поняття гендерного аналізу як процесу оцінювання різного впливу на жінок та чоловіків, що здійснюється існуючими або планованими програмами, законодавством, напрямками публічної політики в усіх сферах життя суспільства та держави. Констатується наявність у суспільстві дискримінації за ознакою статі, що означає дії чи бездіяльність, які виражають будь-яке розрізнення, виняток або привілеї за ознакою статі, якщо вони спрямовані на обмеження або унеможливають визнання, користування чи здійснення на рівних підставах прав і свобод людини для жінок і чоловіків. Здійснено аналіз гендерних стереотипів у суспільно-політичній сфері на прикладі гендерного портрету Дніпропетровської області. Розглядаються різні форми політичної діяльності як сукупності дій окремих індивідів і суспільних груп, спрямованих на реалізацію власних політичних інтересів. Оцінено ефективність здійснення гендерної політики, яка виявляється в діях суб'єктів політичної сфери, спрямованих на утвердження партнерства статей у визначенні та втіленні політичних цілей, завдань та методів їх досягнення. Констатовано, що в процесі демократичного розвитку українського суспільства має задовольнятися соціальне замовлення на жінок, що займаються активною громадсько-політичною діяльністю та здатні обіймати високі керівні посади. Зроблено висновки, що необхідною складовою процесу суспільного розвитку є проведення гендерних аналітичних досліджень, впровадження гендерного аналізу в практику оцінки всіх соціальних процесів та ефективності управління соціально-економічним та політичним розвитком.

Ключові слова: *гендерний аналіз; громадські організації; державна служба; місцеве самоврядування; партнерство статей; суспільно-політична сфера; соціально-економічна диференціація*

Modern political activity in gender aspect

Kodatska N. O., University of customs and finance

The article describes the main gender features of the implementation of political activities. We study the gender analysis as a process of assessing the different impact on women and men, which is implemented by existing or planned programs, legislation, public policy directions, in all spheres of society and the state. Moreover, the research proves the existence in society of discrimination based on sex, which means acts or omissions that express any distinction, exclusion or privilege on the basis of sex if they are intended to restrict or make it impossible to recognize, use or exercise on an equal basis human rights and freedoms for women and men. The article analyzes gender stereotypes in the social and political sphere that carried out on the example of a gender portrait of the Dnepropetrovsk region. Therefore, various forms of political activity are considered as a set of actions of individuals and social groups aimed at realizing their own political interests. We explore the effectiveness of the implementation of gender policy, which is manifested in the actions of political actors aimed at the adoption of the partnership of the sexes in the definition and implementation of political goals, objectives and methods for their achievement. It was stated that in the process of the democratic development of Ukrainian society, a social order for women engaged in active public and political activities and capable of holding high management positions should be met. This work reveals that the necessary component of the process of social development is the conduct of gender analysis, the introduction of gender analysis in the practice of assessing all social processes and the effectiveness of management of socio-economic and political development.

In addition, the study proves that prerequisite for the development of society is gender equality, that is, the equal legal status of women and men and equal opportunities for its implementation, which allows individuals of both sexes to participate equally in all spheres of society's life. Also noted that the existence of gender inequality slows down the opportunities for economic growth, weakens the system of public administration and reduces the effectiveness of human development strategies. Therefore, careful study of the gender features of contemporary political life and the definition of the directions of further social development is an important condition for ensuring gender parity in various spheres of Ukrainian society. Accordingly, we determine that it is necessary to reduce the influence on the public consciousness of gender stereotypes, that is, stereotypes about the role and place of women and men in society having a cultural and historical basis and, in the majority, restricting the

rights of women in society and generating gender discrimination. The article demonstrates that the peculiarities of modern political processes require the search for new approaches to explain and predict the various conflicts between the branches of power, political crises, in order to design policies and to choose the means of state policy.

Keywords: *gender analysis; public organizations; government service; local self-government; partnership of the sexes; social and political sphere; social-economic differentiation*

Современная политическая деятельность в гендерном разрезе

Коцацкая Н. А., Университет таможенного дела и финансов

В представленной статье автором раскрываются основные гендерные особенности осуществления политической деятельности. Исследуется понятие гендерного анализа как процесса оценки различного воздействия на женщин и мужчин, который осуществляется существующими или планируемыми программами, законодательством, направлениям государственной политики во всех сферах жизни общества и государства. Констатируется наличие в обществе дискриминации по признаку пола, что означает действия или бездействия, которые выражают любое различие, исключение или привилегии по признаку пола, если они направлены на ограничение или делают невозможным признание, использование или осуществление на равных основаниях прав и свобод человека для женщин и мужчин. Осуществлено анализ гендерных стереотипов в общественно-политической сфере на примере гендерного портрета Днепропетровской области. Рассматриваются различные формы политической деятельности как совокупности действий отдельных индивидов и общественных групп, направленных на реализацию собственных политических интересов. Оценена эффективность осуществления гендерной политики, которая проявляется в действиях субъектов политической сферы, направленных на утверждение партнерства полов в определении и воплощении политических целей, задач и методов их достижения. Констатируется, что в процессе демократического развития украинского общества должен удовлетворяться социальный заказ на женщин, занимающихся активной общественно-политической деятельностью и способных занимать высокие руководящие должности. Сделаны выводы, что необходимой составляющей процесса общественного развития является проведение гендерных аналитических исследований, внедрение гендерного анализа в практику оценки всех социальных процессов и эффективности управления социально-экономическим и политическим развитием.

Ключевые слова: *гендерный анализ; общественные организации; государственная служба; местное самоуправление; партнерство полов; общественно-политическая сфера; социально-экономическая дифференциация*

Визначення та врахування гендерних особливостей сучасного суспільно-політичного життя є важливим фактором забезпечення розвитку суспільства егалітарного типу. Не зважаючи на те, що під впливом соціальних трансформацій роль чоловіка та жінки в соціумі змінюється, в Україні залишаються досить поширеними гендерні стереотипи. Саме тому важливим є аналіз статусу представників обох статей в політичному житті та розробка способів розв'язання проблеми гендерного дисбалансу в будь-якій суспільній сфері. Певні політичні рішення законодавчого або стратегічного характеру, навіть які здаються гендерно нейтральними, можуть по-різному впливати на чоловіків і жінок. Проте неврахування гендерних аспектів розвитку суспільства призводить до посилення соціально-економічної диференціації населення залежно від статі, невідповідності фактичних можливостей жінок

та чоловіків. Крім того, існування гендерної нерівності сповільнює можливості економічного зростання, послаблює систему державного управління та знижує ефективність стратегій людського розвитку. Отже ретельне вивчення гендерних особливостей сучасного політичного життя та визначення напрямків подальшого соціального розвитку є необхідною передумовою забезпечення гендерного паритету в різних сферах українського суспільства.

Аналіз досліджень і публікацій.

Основні поняття та методологічні підходи щодо вивчення гендерних аспектів суспільно-політичних відносин виникли на початку ХХ ст., коли Р. Столлер увів у науковий обіг поняття гендеру. Серед сучасних досліджень гендерних особливостей політичної діяльності можна виділити праці К. Уеста, Д. Зіммермана, П. Бергера, Т. Лукмана, Г. Гофстеде, І. Гофмана, Н. Лавриненко, М. Палуді, Т. Мельник, О. Скар.

Питання гендерної ідентифікації та диференціації активно розробляються такими вченими, як О. Вороніна, О. Здравомислова, А. Темкіна, М. Малишева, З. Хоткіна. Проблемаам гендерної дискримінації присвячені роботи таких вчених, як О. Вороніна, Г. Сілласте, Н. Шведова, Т. Говорун, Т. Булавіна, С. Жеребкін, І. Жеребкіна, О. Іващенко, О. Кікінежді, Т. Кліменкова, Д. Ковалова, Н. Лавриненко, Н. Рімашевська.

Проте досліджень, спеціально присвячених аналізу впливу гендерних особливостей на сучасні суспільно-політичні процеси, сьогодні є недостатньо, що викликає необхідність зосередитись на цьому питанні більш ретельно.

Мета дослідження – виявити основні гендерні особливості здійснення політичної діяльності, а також визначити гендерні стереотипи в суспільно-політичній сфері на прикладі гендерного портрету Дніпропетровської області.

Виклад основного матеріалу.

Суспільство як цілісна система є соціальним організмом, який виконує різноманітні функції, які реалізуються через багатоманітну суспільну життєдіяльність соціумів, тобто через систему відносин між суспільством, націями, народами, соціальними групами та індивідами. Однією з таких суспільних форм життєдіяльності людей є політична діяльність, яку можна визначити як сукупність дій окремих індивідів і суспільних груп, спрямованих на реалізацію власних політичних інтересів, насамперед боротьби, завоювання, використання та утримання влади. Теоретична політична діяльність формує політичну свідомість, мислення, менталітет суб'єктів політики, в той час як практична включає організаційну та контрольну діяльність, конкретне управління, керування, підготовка, добір та ставлення кадрів, вироблення й прийняття рішень, акумулювання й обмін інформацією. Політичне життя виявляється як велика багатоманітність типів і форм політичної діяльності. Політичну діяльність можна характеризувати як стихійну та організовану, політично усвідомлену та спонтанну, цілеспрямовану та хаотичну, просту та складну, тривалу та короткочасну, традиційну та інноваційну, законну та незаконну, активну та пасивну тощо [2, с.162].

Вагоме значення для забезпечення ефективної політичної активності представниками обох статей є здійснення гендерної політики, що визначається як дії суб'єктів політичної сфери, спрямовані на утвердження партнерства статей у визначенні та втіленні політичних цілей, завдань

та методів їх досягнення. Гендер в загальному розумінні означає соціальний аспект відносин між жінками та чоловіками, який проявляється у всіх сферах життя, у тому числі політиці, економіці, праві, ідеології та культурі, освіті та науці [1, с.107]. Необхідною умовою розвитку суспільства є гендерна рівність, тобто рівний правовий статус жінок і чоловіків та рівні можливості для його реалізації, що дозволяє особам обох статей брати рівну участь у всіх сферах життєдіяльності суспільства. Для забезпечення гендерної рівності в суспільстві необхідно на загальнодержавному та регіональному рівнях постійно здійснювати гендерний аналіз, тобто оцінювання різного впливу на жінок та чоловіків, що чиниться існуючими або планованими програмами, законодавством, напрямками публічної політики в усіх сферах життя суспільства й держави. Гендерний аналіз означає також збір якісної інформації й розуміння гендерних тенденцій в економіці та суспільстві, використання цих знань для виявлення потенційних проблем і пошуку рішень у повсякденній практиці. Водночас гендерний аналіз виступає інструментом пізнання соціальних процесів, що дозволяє побачити та порівняти, яким чином політичні, економічні, соціальні та інші фактори впливають на жінок та чоловіків. У кожному суспільстві існують гендерні відносини, тобто взаємозалежні відносини між жінками та чоловіками. Це означає, що зміни для жінок потребують змін для чоловіків і навпаки. У зв'язку з цим необхідно зменшувати вплив на суспільну свідомість гендерних стереотипів, тобто стереотипів щодо ролі і місця жінок та чоловіків у суспільстві, що мають культурно-історичне підґрунтя та здебільшого обмежують права жінок у суспільстві та породжують гендерну дискримінацію. Дискримінація за ознакою статі означає дії чи бездіяльність, що виражають будь-яке розрізнення, виняток або привілеї за ознакою статі, якщо вони спрямовані на обмеження або унеможливають визнання, користування чи здійснення на рівних підставах прав і свобод людини для жінок і чоловіків [2, с.164].

Незважаючи на той факт, що законодавчо закріплено рівні права чоловіків і жінок у усіх сферах соціального життя, у сучасному суспільстві поширене таке явище, як андроцентризм, коли чоловіка розглядають як центр, в результаті чого формується світогляд, що утверджує первинність чоловіків і вторинність жінок. Таке явище простежуємо в різних сферах життя, таких як

сім'я, політика, бізнес, де домінують представники чоловічої статі. Доказом цього може бути той факт, що в середньому різниця в заробітній платі на різних посадах становить від 25 до 40 % на користь чоловіків. Крім того, чоловіки зазвичай займають вищі керівні посади, у той час як жінки обіймають посади керівників середньої ланки. Про це свідчить щорічний Звіт із глобального гендерного розриву (Global Gender Gap Report 2016), що проводиться Світовим економічним форумом (World Economic Forum), де вимірюється величина гендерного розриву (gender gap) [12].

Розглядаючи роль жінки в політичному житті місцевого рівня, можна звернутися до дослідження «Жінки в політиці України на місцевому рівні: шляхи, проблеми, участь», проведеного організацією «Жіночий консорціум України» Київського інституту гендерних досліджень у 2016 р. Даними дослідженнями встановлено незадовільний стан справ у сфері забезпечення рівних прав та можливостей чоловіків та жінок на рівні свідомості як чоловіків, так і жінок, при цьому кожний другий українець стверджує, що в українському суспільстві існує гендерна нерівність [7, с. 32]. Дискримінація за ознакою статі в першу чергу сприймається як відсутність реалізації в повній мірі прав та можливостей жінок у порівнянні з чоловіками. Про обмеження прав саме жінок стверджують більше 60% українців, тоді як про обмеження прав чоловіків – тільки 6% [8, с.41]. Гендерні проблеми виникають в усіх сферах життєдіяльності людини – в приватній сфері, при працевлаштуванні та в процесі трудової діяльності, в соціальній та політичній сферах, при цьому більш вразливе та незахищене становище мають саме жінки.

Дані гендерного портрету Дніпропетровської області свідчать про те, що жінки становлять переважну більшість державних службовців області, тобто 82%, однак така значна диспропорція повністю нівелюється за результатами аналізу частки жінок і чоловіків на керівних посадах I – IV категорій державної служби. Так, якщо на посадах IV категорії (керівників управлінь, відділів, служб обласних державних адміністрацій, інші прирівняні до них посади) жінки становлять 55,8% керівників, то вже в межах III категорії (посади заступників голови обласної державної адміністрації, голів районних державних адміністрацій, інші прирівняні до них посади) їх майже вдвічі менше (31,8%). На посадах I та II категорій жінок-керівників не було

зовсім. На посадах керівників V – VI категорій та спеціалістів V – VII категорій значно переважають жінки, частка яких у межах жодної із зазначених категорій є не меншою ніж 74%. У корпусі державних службовців України також переважають жінки, частка яких становила 76% [4, с.57].

На національному рівні зберігається також і тенденція до зменшення частки жінок на посадах керівників у міру зростання категорії: 70,8% на посадах VI категорії, 50,2% – IV категорії та 13,7% – I категорії. Як і в Дніпропетровській області, в цілому в Україні частка жінок на посадах спеціалістів IV – VII категорій значно перевищує чоловіків (у середньому 74,5%). Примітно, що частка чоловіків є більшою за жінок (63% проти 37%) лише на посадах спеціалістів II категорії посад державної служби, яка є максимально високою для цього рівня. Оскільки посадові оклади державних службовців устанавлюються залежно від складності та рівня відповідальності виконуваних службових обов'язків, то їх розмір залежить від категорії та рангу. Крім того, на основі посадового окладу розраховується розмір премій, надбавок за вислугу років на державній службі та інших надбавок, складовою заробітної плати державного службовця є також доплата за ранг. Отже значне переважання жінок на посадах керівників V – VI категорій та спеціалістів IV – VII категорій призводить до утворення так званого гендерного розриву у заробітній платі, що є відображенням існуючої гендерної нерівності [4, с. 58].

Аналогічна картина спостерігається і в органах місцевого самоврядування, де серед посадових осіб місцевого самоврядування найбільше осіб жіночої статі – 83,8%, тоді як на посаді голови районної державної адміністрації не було жодної жінки. Керівниками на посадах I та II категорій служби в органах місцевого самоврядування є лише чоловіки, а частка жінок на керівних посадах I – IV категорій відчутно знижується в міру зростання категорії, тобто підвищення організаційно-правового рівня органу місцевого самоврядування, обсягу і характеру компетенції, ролі і місця посади в структурі органу. Так, якщо на посадах IV категорії жінки становлять 37,3% керівників, то вже в межах III категорії їх вже майже вдвічі менше (20%). На посадах спеціалістів V – VII категорій домінують жінки, а частка чоловіків у межах кожної з цих категорій коливається від 8,2% (VII категорія) до 13,7% (V категорія) [6, с.290].

Як і в Дніпропетровській області, в цілому в Україні частка жінок на посадах спеціалістів V – VII категорій значно перевищує чоловіків (у середньому 83,8%). Показовим у цьому контексті є склад депутатського корпусу Дніпропетровської обласної ради, міських рад міст обласного підпорядкування та районних рад, сформованих за результатами місцевих виборів. У середньому частка жінок-депутатів у цих представницьких органах дорівнює 18,4%. З огляду на те, що жінки становлять 54,3% населення області (53,8% населення України), такий рівень їх представництва в зазначених місцевих радах є недостатнім. Рівень участі жінок у публічній політиці не відповідає також їх високому освітньому рівню, оскільки питома вага жінок у загальній чисельності осіб, які навчаються у вищих навчальних закладах області III – IV рівня акредитації, становила 48,7% [3, с. 112].

Оскільки в державах-членах ЄС, незважаючи на застосування різних варіантів пропорційних виборчих систем, частка жінок у представницьких органах місцевого рівня коливається у межах 20-30%, можна сказати, що склад депутатського корпусу переважної більшості рад міст обласного підпорядкування та районних рад майже відповідає цьому мінімальному європейському показнику. Що стосується голів рад, то в містах обласного підпорядкування спостерігається повне домінування чоловіків, тоді як головами районних рад є близько 30% жінок. На рівні міст обласного підпорядкування така гендерна диспропорція спостерігається постійно, тобто в Дніпропетровській області посада голови міської ради міста обласного підпорядкування залишається практично недосяжною для жінок.

Що стосується жіночих громадських організацій, то основним осередком жіночої суспільно-політичної активності Дніпропетровської області є м. Дніпро, в якому жінками легалізовано 51,2% від загальної кількості громадських організацій в області. На рівні районів області жіночі громадські організації зареєстровані лише в 10 районах з 22. Важливо зазначити, що історія жіночого руху в Дніпропетровській області бере початок у грудні 1920 року, коли були створені делегатські збори жінок, які представляли та відстоювали інтереси жінок-трудівниць [10]. Ці організації стали первинним зразком майбутніх жіночих рад, які існували за радянської політичної системи. В області зареєстровані такі жіночі громадські організації, як «Спілка жінок Дніпра і Дніпропетровської області». «Організація сол-

датських матерів», «Матері проти наркотиків», Жіночий комітет соціального захисту сімей офіцерів запасу «Завжди поруч», Дніпропетровська організація Всеукраїнського союзу жінок-трудівниць «За майбутнє дітей України», Всеукраїнський союз православних жінок. За підрахунками дослідників, лише 0,2% жінок України беруть участь у роботі жіночих об'єднань. Лідерами жіночого руху виступають жінки з високим рівнем освіти, які зайняті переважно у сфері розумової праці і усвідомлюють проблеми гендерної нерівності, необхідності виховання у жінок самоповаги та власної гідності. Незважаючи на те, що типи та завдання жіночих громадських організацій різні, вони всі сприяють виходу жінок із приватної сфери, розвитку лідерських навичок, залученню до громадсько-політичної діяльності, без чого неможливий розвиток сучасного суспільства [9, с. 64].

Практичне значення для визначення гендерних аспектів політичної сфери також має дослідження політичного лідерства. Традиційно лідерство як соціально-психологічний феномен вивчалось майже без урахування статі, тому що лідерська роль апріорно вважалась маскуліною. На вищих керівних державних посадах, а також у масових громадсько-політичних організаціях, партіях переважно перебувають чоловіки, які й формують політику держави [5]. Проте можна стверджувати, що жінка-політик може більш компетентно оцінювати проблеми жінок та адекватно представляти жіночу частину населення. Як зазначає В. О. Татенко, «...жіноче лідерство вибудовується не за одним, а, принаймні, одночасно за двома векторами: загальнонародським і власне жіночим. Щоб стати лідером, жінка повинна довести чоловікам і жінкам, що вона краща за них у виконанні соціальних ролей і функцій загального значення, що вона ближче за інших жінок до ідеалу «жіночого». Ідентичний механізм лежить в основі формування і розвитку «чоловічого» лідерства» [11, с. 68]. Таким чином, гендерне дослідження політичного лідерства повинно орієнтуватися на два принципи: ідентичності та додатковості. Оскільки кожний конкретний політичний лідер не може рівною мірою враховувати різноманітні гендерні інтереси, набуває актуальності проблема пропорційної представленості в політиці лідерів як чоловічої, так і жіночої статі. Отже, в процесі демократичного розвитку українського суспільства має задовольнятися соціальне замовлення на жінок, що займаються активною громадсько-політич-

ною діяльністю та здатні обіймати високі керівні посади.

Висновки.

Особливості сучасних політичних процесів вимагають пошуку нових підходів щодо пояснення та прогнозування різноманітних конфліктів між гілками влади, політичних криз, для проектування політики та вибору засобів державної політики. Сучасний етап державно-правового розвитку в Україні характеризується інтенсивним пошуком принципово нових рішень на шляху глибоких перетворень у всіх сферах життя держави та суспільства. Таким чином, однією з актуальних проблем є визначення наслідків впливу політичної активності жінок на формування державних стратегій та на розвиток суспільства в цілому.

Гендерна проблематика як реалізація інтересів жінок впливає на загальне соціальне благополуччя і потребує контролю над проблемами соціальної сфери, а також пошуку шляхів вирішення завдань подолання гендерної асиметрії. Впровадження принципів гендерної рівності в усі сфери життя суспільства передбачає об'єктивну оцінку існуючого стану і розробку стратегії, яка має враховувати особливості економічного, соціального та духовного розвитку окремого індивіда та держави в цілому. Тому необхідною складовою процесу суспільного розвитку є проведення гендерних аналітичних досліджень, впровадження гендерного аналізу в практику оцінки всіх соціальних процесів та ефективності управління соціально-економічним та політичним розвитком.

БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОСИЛАННЯ

1. Бодрийяр Ж. Соблазн / Ж. Бодрийяр. – Москва: Ad Marginem, 2000. – 247 с.
2. Вілкова О. Сучасні моделі гендерної політики: сутність та особливості впровадження / О. Вілкова // Політ. менеджмент. – 2008. – № 6. – С. 160-166.
3. Гендерні стереотипи та ставлення громадськості до гендерних проблем. – Київ: Компанія ВАІТЕ, 2017. – 144 с.
4. Гендерний портрет Дніпропетровської області. – Дніпро, 2016. – 103 с.
5. Кодацька Н. О. Шлях професійної самоідентифікації: гендерні особливості / Н. О. Кодацька // Науково-теоретичний альманах «Грані». – 2017. – Т. 20. – № 1. – С. 21-26.
6. Підвищення ефективності використання персоналу та його розвиток / за ред. А. Г. Бабенка. – Дніпропетровськ: УМСФ, 2016. – 328 с.
7. Скорик М. М. Жінки в політиці України на місцевому рівні: шляхи, проблеми, участь / М. М. Скорик // Аналітичний звіт за результатами роботи шести фокус-груп за участю жінок – депутаток та кандидаток в депутати обласних, міських та районних рад. – Київ: ТОВ «ІТЕМ ЛТД», 2014. – 64 с.
8. Саєнко Ю. Гендерні стереотипи та ставлення громадськості до гендерних проблем в українському суспільстві / Ю. Саєнко. – Київ: Програма розвитку ООН, Центр соціальних експертиз Інституту соціології НАН України, 2007. – 70 с.
9. Суслова О. І. Законотворчість: забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків / О. І. Суслова, Е. Р. Рахімкулов. – Київ: «Заповіт», 2016. – 189 с.
10. Склад і структура. Народні депутати України // Верховна Рада України. Офіційний веб-портал. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/site2/p_deputat_list
11. Татенко В. О. Соціальна психологія впливу / В. О. Татенко. – Київ: Міленіум, 2008. – 216 с.
12. The Global Gender Gap Report 2016 // World Economic Forum. – Retrieved from: http://www3.weforum.org/docs/GGGR16/WEF_Global_Gender_Gap_Report_2016.pdf

REFERENCES

1. Boudryjar, Zh. (2000). *Soblazn [Temptation]*. Moscow: Ad Marginem [in Russian].
2. Vilcova, O. (2008). Suchasni modeli ghendernoji polityky: sutnistj ta osoblyvosti [Contemporary models of gender policy: the essence and peculiarities of implementation]. *Polit. Menedzhment*, 6, 160-166 [in Ukrainian].
3. Amdzhadin, L. (2017). *Ghenderni stereotypy ta stavlennja ghromadsjkosti do ghendernykh problem [Gender stereotypes and public attitudes toward gender issues]*. Kyiv: Kompanija VAITE [in Ukrainian].
4. *Ghendernyj portret Dnipropetrovsjkoji oblasti [The gender portrait of Dnipropetrovsk region]*. Retrieved from: http://www.dnestrstat.gov.ua/image/Gender_portrait_of_Dnipropetrovsk_region [in Ukrainian].
5. Kodacjka, N.O. (2017). Shljakh profesijnoji samoidentyfikaciji: ghenderni osoblyvosti [The path of professional self-identification: gender peculiarities]. *Scientific and theoretical almanac*, 1, 21-26. (in Ukrainian).
6. Babenko, A.Gh. (2016). *Pidvyshhennja efektyvnosti vykorystannja personalu ta jogho rozvytok: monohrafija [Increase of efficiency of personnel use and its development: monograph]*. Dnipropetrovsjk: UMSF [in Ukrainian].
7. Skoryk, M.M. (2014). Zhinky v polityci Ukrajinu na miscevomu rivni: shljakhy, problemy, uchastj. Analitychnyj zvit za rezuljtatamy roboty shesty fokus-ghrup za uchastju zhinok – deputatok ta kandydatok v deputaty oblasnykh, misjkykh ta rajonnykh rad [Women in Ukrainian politics at the local level: ways, problems, participation. Analytical report on the results of six focus groups with participation of women - deputies and candidates for deputies of region, city and district councils]. Kyiv: TOV «ITEM LTD» [in Ukrainian].

8. Sajenko, Ju. (2007). *Ghenderni stereotypy ta stavlennja ghromadsjkosti do ghendernykh problem v ukrajinsjkomu suspiljstvi* [Gender stereotypes and public attitudes toward gender issues in Ukrainian society]. Kyiv: Prohrama rozvytku OON, Centr socialjnykh ekspertyz Instytutu sociologhiji NAN Ukrajiny [in Ukrainian].
9. Suslova, O.I. (2016). *Zakonotvorchistj: zabezpechennja rivnykh prav ta mozhyvostej zhinok i cholovikiv* [Lawmaking: ensuring equal rights and opportunities for women and men]. Kyiv: Zapovit [in Ukrainian].
10. *Sklad i struktura vyshhogho zakonodavchogho orghanu krajiny* [Composition and structure of the highest legislative agency of the country]. Retrieved from: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/site2/p_deputat_list [in Ukrainian].
11. Tatenko, V.O. (2008). *Socialjna psykhologhija vplyvu: monoghrafija* [Social psychology of influence: Monograph]. Kyiv: Milenium [in Ukrainian].
12. *The Global Gender Gap Report 2016. World Economic Forum*. Retrieved from: http://www3.weforum.org/docs/GGGR16/WEF_Global_Gender_Gap_Report_2016.pdf

Кодацька Наталя Олександрівна

Кандидат соціологічних наук, доцент
Університет митної справи та фінансів
49000, м. Дніпро, вул. Володимира Вернадського, 2/4

Kodatska Natalia

PhD in Sociology, Associate Professor
University of Customs and Finance
2/4, Volodimira Vernadskogo str., Starobelsk, 49000, Ukraine

Email: dom1237@gmail.com ORCID: 0000-0003-0516-5333

Цитування: Кодацька Н. О. Сучасна політична діяльність в гендерному розрізі / Н. О. Кодацька // Науково-теоретичний альманах «Грані». – 2018. – Т. 21. – № 9. – С. 6-12.

Citation: Kodatska, N.O. (2018). Suchasna politychna diialnist v hendernomu rozrizi [Modern political activity in the gender aspect]. *Scientific and theoretical almanac «Grani»*, 21(9), 6-12.

Стаття надійшла / Article arrived: 15.08.2018

Схвалено до друку / Accepted: 14.09.2018